

Államháztartás a GMU-ban 2006-ban

Az Európai Parlament 2007. április 26-i állásfoglalása az „Államháztartás a GMU-ban – 2006” című közleményről (2007/2004(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az „Államháztartás a GMU-ban – 2006, az átdolgozott Stabilitási és Növekedési Paktum első éve” című bizottsági közleményre (COM(2006)0304),
 - tekintettel a 2001. március 23–24-i stockholmi Európai Tanács elnökségi következtetéseire, amelyek az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának rendszeres felülvizsgálatára szólítanak fel, beleértve a jövőben bekövetkező demográfiai változások miatt várhatóan kialakuló nehézségeket,
 - tekintettel az uniós államháztartások hosszú távú fenntarthatóságáról szóló bizottsági közleményre (COM(2006)0574),
 - tekintettel a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet módosításáról szóló, 2005. június 27-i 1056/2005/EK tanácsi rendeletre¹,
 - tekintettel a Bizottság 2006. decemberi konvergenciajelentésére (COM(2006)0762),
 - tekintettel a Bizottság által a tagállamok 2006–2007. évi stabilitási és konvergenciaprogramjaira tett ajánlásokra,
 - tekintettel a 2005. március 22–23-i brüsszeli Európai Tanács elnökségi következtetéseire a Stabilitási és Növekedési Paktum felülvizsgálatáról,
 - tekintettel a Bizottságnak a „Második jelentés az euró-övezet jövőbeli bővítésének gyakorlati előkészületeiről” című közleményére (COM(2005)0545) és az euróövezetről szóló 2006. évi éves beszámolóra (COM(2006)0392),
 - tekintettel az euróövezet kibővítéséről szóló, 2006. június 1-jei állásfoglalására² és az euróövezetről szóló 2006-os éves jelentésről szóló, 2006. november 14-i állásfoglalására³,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 45. cikkére,
 - tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság jelentésére (A6-0076/2007),
- A. mivel a tagállamokkal szemben a közös valutát támogató szabályok értelmében elvárás, hogy költségvetési deficitjüket a GDP 3%-a alatt tartsák; és mivel ezt a

¹ HL L 174., 2005.7.7., 5. o.

² HL C 298. E, 2006.12.8., 249. o.

³ Elfogadott szövegek, P6_TA(2006)0485.

szabályt rendszeresen semmibe veszik; mivel a 3% feletti költségvetési hiány kedvezőbb megítélést kaphat, ha az nagymértékű növekedéssel és csökkenő adóssághányaddal párosul (kivéve a privatizációs bevételeket), ami középtávon az éves hiányt is 3% alá szorítja,

- B. mivel az OECD közelmúltbeli, a deficitről szóló figyelmeztetése felhívja a tagállamokat, hogy a gazdasági fejlődésük megszilárdítása érdekében összpontosítsanak a reformokra azáltal, hogy a gazdasági növekedést a költségvetési deficitjük csökkentésére használják fel, valamint arra, hogy a munkaerő-piacot versenyképesebbé teszik,
- C. mivel 2005-ben az euróövezetben az átlagos adósság mértéke 70,6 % volt, 2006-ban 69,4% körül, becslések szerint pedig 2007-ben 68%-ra esik; mivel mind 2005-ben, mind 2006-ban a legalacsonyabb és a legmagasabb arányú adósság közötti különbség túllépte a GDP 100 százalékpontját, és a becslések szerint 2007-ben ugyanez a különbség várható; mivel ezek az értékek még mindig sokkal magasabbak, mint az adósság-GDP arány – a Stabilitási és Növekedési Paktum két pillére egyikének – 60%-os referenciaértéke,
- D. mivel 2005-ben az euróövezetben az átlagos deficit a GDP -2,6%-a volt, 2006-ban pedig -2,0% körül, becslések szerint pedig 2007-ben -1,5% lesz; mivel a 2005-ös és a 2006-os deficitarány közötti különbség megközelítette a 9 százalékpontot és a becslések szerint 2007-re megközelítőleg 7 százalékpontra esik,
- E. mivel 2005-ben az euróövezetben a GDP növekedési üteme 1,4% volt, 2006-ban 2,6% körül, becslések szerint pedig 2007-ben 2,1% lesz; mivel a 2005-ös és a 2006-os növekedési ütem közötti különbség körülbelül 5 százalékpont volt és a becslések szerint 2007-ben is 5 százalékpont körül marad; mivel ez a növekedési ütem egyértelműen alacsonyabb a világ más területeinek mutatóinál,
- F. mivel 2005-ben az euróövezetben a munkanélküliségi arány 8,6% (12 600 000) volt, amely 2006-ra 8,1%-ra (11 900 000) csökkent; mivel a munkanélküliségi arány az előrejelzések szerint 7,7%-ra (11 500 000) csökken 2007-ben, és mivel a becsült csökkenés azt mutatja, hogy a deficit csökkentése fokozhatja a gazdasági aktivitást és csökkentheti a munkanélküliséget,
- G. mivel az életkorral kapcsolatos kiadások az előrejelzések szerint 2050-re a GDP 4%-ával emelkednek; mivel ennek következtében néhány tagállamban az életkorral kapcsolatos állami kiadások a GDP 5-13%-val nőnek majd, amely hatalmas nyomást fog gyakorolni ezen tagállamok államháztartásának fenntarthatóságára, míg a gazdasági növekedés a 2004-2010-ig tartó időszak 2,4%-áról a 2011-2030-ig tartó időszakban 1,9%-ra esik majd vissza és mindössze 1,2% lesz a 2031-2050-ig tartó időszakban; mivel a gazdasági növekedés hanyatlása és az életkorral kapcsolatos növekvő kiadások veszélyt jelenthetnek az európai polgárok gazdasági és szociális jólétére, valamint társadalmaink szociális kohéziójára, és szétesésre ösztönözhetik az európai intézményeket és közös politikákat,
- H. mivel a Bizottság és az EKB minden második évben értékeli az összes „eltérésben részesülő tagállam” tekintetében az euró bevezetésére vonatkozó maastrichti kritériumok teljesítését,

Az átdolgozott Stabilitási és Növekedési Paktum tapasztalatai

1. emlékeztet arra, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum (SNP) fő célja kiegyensúlyozotthoz közelítő vagy többletet mutató költségvetési pozíciók középtávon történő megvalósítása, és az államháztartások fenntarthatóságának és stabilitásának biztosítása, amely a jövőbeli demográfiai kihívásokat tekintve elengedhetetlen;
2. üdvözli, hogy elég sok tagállam jelentős erőfeszítéseket tett az SNP-vel kapcsolatos kötelezettségei teljesítésére; kiemeli azonban, hogy még mindig túl korai a módosított SNP hatálybalépését követően elért eredmények értékelése;
3. osztja a Bizottság aggodalmát az SNP megelőzési pillérének végrehajtását illetően, különös tekintettel azon tagállamokra, amelyeknek még nem sikerült államháztartásuk kiegyensúlyozása;
4. aggodalmát fejezi ki az SNP-t, különösen annak korrekciós pillérét illetően, hogy amennyiben azt engedékeny módon alkalmazzák, úgy az magában hordozza a magas és tartós államadósság veszélyét, amely komoly veszélyt jelentene a kiegyensúlyozott államháztartásra és a munkavállalási lehetőségekre;
5. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak az átdolgozott SNP-hez való hozzáállása fog végérvényesen dönteni az SNP sikeréről vagy kudarcáról; figyelmeztet, hogy minden valószínűség szerint az állami vagy gazdasági szereplők nem fogadnak el további átdolgozást;
6. aggodalmát fejezi ki az iránt, hogy a tagállamok között a deficit, adósság és gazdasági növekedés területén tapasztalható különbségek egyre mélyülhetnek, amely következképpen alááshatja a közös valutát, visszavetheti a gazdasági növekedést és csökkentheti a munkavállalási esélyeket; sürgeti a tagállamokat olyan összehangolt gazdasági politikák végrehajtására, amelyek a feltárt különbségeket csökkenthetik és nagyobb konvergenciához vezethetnek, az alacsonyabb hiány- és adósságszintek és az erőteljesebb növekedés irányában;
7. aggodalmát fejezi ki a néhány tagállamban tapasztalható lassú államadósság-csökkentés iránt; ellenzi a soha véget nem érő és hatástalan deficit-eljárásokat, ezért sürgeti a Bizottságot és a Tanácsot, hogy gyors és határozott módon járjanak el; javasolja a túlzott hiány esetén követendő eljárás hitelességének, valamint az országok egységes előírások szerint történő megítélésének fenntartását;
8. tudni szeretné, milyen mértékben lehet ciklikus az európai növekedés, és felhívja a figyelmet az Európai Unió növekedési potenciáljára - mint a munkahelyteremtés eszköze - növelésének szükségességére; emlékezteti a tagállamokat, hogy a nagyobb gazdasági növekedésnek és a magasabb foglalkoztatottnak jelentős adóbevételi növekedéssel kell járnia, ezzel csökkentve a túlzott deficit veszélyét, egyidejűleg jelentősen csökkentve az államadósságot;
9. hangsúlyozza, hogy az SNP megsértése végül aláaknázhatja a közös monetáris politikát és növelheti a kamatlábak emelésére irányuló nyomást; hangsúlyozza, hogy az árstabilitás fenntartása érdekében elengedhetetlen az Európai Központi Bank függetlensége, meghatározva ezzel azon gazdaságpolitikák feltételeit, amelyek hozzájárulnak a magas szintű gazdasági növekedéshez és foglalkoztatottséghez;

10. úgy véli ezért, hogy sürgősen szükség van arra, hogy a tagállamok az európai polgárok jólétének további növelése érdekében a pénzügyi politikáikat a közös gazdasági és monetáris politikához igazítsák, valamint, hogy közös költségvetési menetrend és keret vonatkozzon minden tagállamra;
11. üdvözli a tényt, amely szerint az átdolgozott SNP olyan reformprogramok kidolgozására nyújt lehetőséget, amelyek ésszerű határidőkkel és középtávú költségvetési célokkal rendelkeznek;
12. egyetért abban, hogy a testre szabott, a tagállamok igényeihez igazított reformprogramoknak hozzá kell járulniuk az SNP megelőzési pillérének jobb végrehajtásához;
13. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a tagállamok nem használják ki kellőképpen pozitív gazdasági helyzetüket jelentős strukturális reformok végrehajtására, amelyek fokozzák az áruk, a szolgáltatások, a munkahelyek és a tőke piacának hatékonyságát, és hosszútávon pénzügyi konszolidációt, gazdasági növekedést és magasabb foglalkoztatottságot biztosítanak;

Kihívások a jövőre nézve

14. emlékeztet, hogy az SNP a fő és legerősebb eszköz az EU-n belüli gazdasági politikák összehangolására; hangsúlyozza, hogy mindaddig, amíg az SNP-t következetesen és erőteljesen hajtják végre, addig a gazdasági politikák folyamatosan nagyobb gazdasági növekedéshez és magasabb foglalkoztatottsághoz vezetnek;
15. aggodalmának ad hangot a Bizottság előrejelzéseivel kapcsolatban, amelyek drámai növekedést mutatnak az életkorral kapcsolatos kiadások területén, míg a gazdasági növekedés a jövőben hanyatlani látszik, e kettő együttvéve pedig elkerülhetetlenül hatalmas nyomást gyakorol a tagállamok államháztartásának fenntarthatóságára;
16. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy hat tagállamot tartanak számon, mint az idősödő népesség költségvetésre gyakorolt hatása miatt államháztartásuk hosszú távú fenntarthatósága szempontjából magas veszélynek kitett államot, míg tíz tagállamot fenyeget közepes veszély és mindössze kilenc tagállamot alacsony veszély;
17. sürgeti, hogy mindenképpen foglalkozzanak egy ilyen mértékű uniós költségvetési kihívással; emlékeztet arra, hogy az államadósság csökkentését a gazdasági fellendülés időszakában kell felgyorsítani - egyidejűleg elkerülve a prociklikus intézkedéseket - a tagállamok gazdasági teljesítményének javítása érdekében strukturális és adóreformokat végrehajtva; ösztönzi a tagállamokat, hogy használják ki a jelenlegi gazdasági fellendülést a szükséges reformoknak a munkaerőpiacon és a szolgáltatási ágazatban történő végrehajtására, és csökkentsék a vállalkozások adminisztratív terheit; úgy véli, hogy még mindig lehetséges és szükséges is a beruházási tevékenység gyorsítása, és ezért olyan strukturális reformokra és kiegészítő intézkedésekre szólít fel, amelyek tartósan javítanák a beruházási környezetet és fellendítenék a beruházásokat;
18. felszólít az állami kiadásoknak a fizikai és humántőke felhalmozása, valamint olyan köz-és magánszféra közötti partnerségek irányába történő átirányítására, amelyek az innováció, a megújuló energiák, az oktatás és képzés, a kutatás, az

információtechnológia, a távközlési és közlekedési hálózatok stb. terén működnek;

19. üdvözli azt a tényt, hogy a tagállamok számára a 2007-es és a 2008-as évre készített előrejelzések tartalmazták az átdolgozott SNP által meghatározott 0,5%-os GDP-deficit csökkentést; oszítja a Bizottság aggodalmát azzal kapcsolatban, hogy a 2006-os éves átlagos strukturális átalakítás nem éri el ezt a célt; meggyőződése, hogy amennyiben adottak a jó gazdasági kilátások, akkor a legtöbb tagállamban az ajánlott 0,5%-ot jóval meghaladó strukturális átalakításra van lehetőség;
20. sürgeti a tagállamokat, hogy kerüljék a megalapozatlan költségvetési előrejelzéseket, valamint tartózkodjanak az egyszeri intézkedésektől és a manipulált számviteltől; javasolja a Tanácsnak annak biztosítását, hogy a nem fenntartható államadóssággal rendelkező tagállamok 2015-ig nyilvánítsák az államadósságot alkotmányellenesnek, vagy jogellenesnek, példát véve az EU egyes tagállamainak és régióinak legjobb gyakorlatáról; ajánlja, hogy a Bizottság készítsen tanulmányt a tagállamokban a költségvetési adatok jelentésének és az állami eszközök és források számvitelének statisztikai kormányzására vonatkozó legjobb gyakorlatokról;
21. üdvözli az Eurogroup legutóbbi megállapodásait a költségvetési előrejelzések közös megvitatása tekintetében, amelyek eredményeként az adott következő év megfelelő pénzügyi stratégiáit előzetesen meg lehet határozni, továbbá meggyőződése, hogy ezen előrejelzések nyilvános vitáját az Európai Parlamentben kell megtartani, a nemzeti parlamentek képviselőinek jelenlétében;
22. ajánlja annak kiderítését, hogy be kell-e vezetni egy, az egész Európai Unióra kiterjedő egységes költségvetési eljárási menetrendet, és egyidejűleg ki kell-e terjeszteni a költségvetési tervezést a jelenlegi egyéves időtartamon túlra; álláspontja szerint a tagállamok költségvetési tervezésének a kulcsfontosságú közgazdasági paraméterek tekintetében egységesen értékelendő feltételezéseken kell alapulnia, és azt az egész Európai Unióban egységesen kell értékelni és megállapítani;
23. figyelmezteti a tagállamokat, hogy az államdeficit és -adósság összehasonlításának biztosítása érdekében kiváló minőségű statisztikákat nyújtsanak be a Bizottságnak; sürgeti a Bizottságot, hogy erőteljesen ellenőrizze a tagállamok által benyújtott statisztikák minőségét; sürgeti a Bizottságot minden olyan lépés megtételére – beleértve a büntető intézkedéseket is – amely biztosítja, hogy a tagállamok kiváló minőségű, megbízható, egységes és összevethető statisztikákat nyújtsanak be, amelyek tartalmazzák a jelenlegi és jövőbeli (mint például a nyugdíjazás és az egészségügy) összes felelősséget; felhívja a Bizottságot, hogy feladatát gyorsan teljesítse;
24. egyetért a Bizottsággal, hogy a független intézmények, valamint a konkrét, a költségvetési egyensúlyt érintő szabályok rendkívül kedvező hatást gyakorolnak a tagállamok középtávú céljaira és a kiegyensúlyozott államháztartások hosszú távú stabilitására;
25. megjegyzi, hogy a Bizottság legutóbbi, 2006. decemberi konvergenciajelentésében úgy véli, hogy az értékelt tagállamok többsége előrehaladást ért el, de jelenleg egyik sem teljesíti az euró bevezetéséhez szükséges összes feltételt;
26. emlékeztet arra, hogy a Bizottság által az értékeléshez használt maastrichti kritériumokat egységes módon kell alkalmazni, anélkül, hogy bizonyos körülmények

között nehezebbé tennék a tagállamoknak az euróövezethez való csatlakozást, vagy a kritériumokat engedékenyen értelmeznék;

27. ösztönzi a Bizottságot, hogy tárja fel olyan független nemzeti testületek létrehozásának előnyeit, amelyek feladata a kiegyensúlyozott költségvetés középtávú célkitűzésének megfelelő hiány éves szintjének meghatározása;
28. üdvözli a Bizottság és a Tanács által a költségvetési adatok jelentése statisztikai kormányzásának javítására tett erőfeszítéseket, amelyek a tagállamoknak szóló, a statisztikai intézmények egész EU-ban érvényesítendő előírásaira vonatkozó ajánlás keretében valósulnak meg, ami kiterjed a szakmai függetlenség, a titoktartás, a megbízhatóság és az adatok időszerűségének elvére, valamint a statisztikai intézmények forrásainak megfelelőségére és a Bizottság ellenőrzési jogainak továbbfejlesztésére;
29. úgy véli, hogy lehetőség van az állami eszközök és az implicit kötelezettségek elszámolásának fejlesztésére az átláthatóság és az összehasonlíthatóság fokozása érdekében, valamint a döntéshozatal szilárdabb alapjainak megteremtése céljából; úgy véli, hogy a Bizottságnak ezen a területen kezdeményezést kell elindítania;
30. sajnálja az euróövezeten belül a politikai koordináció hiányát, és felhívja a figyelmet az euróövezethez tartozó tagállamok költségvetési politikáinak eltéréseire, valamint aggodalmát fejezi ki a koordináció ilyen hiányának adott esetben ellentmondásos hatásai miatt; bátorítja a strukturális és makrogazdasági reformok különféle módjainak, illetve az azok által a gazdasági ciklus különböző szakaszaiban kifejtett együttes hatásoknak és kölcsönös hatásoknak a további kutatását az államháztartás megerősítése és ezzel egyidejűleg a lisszaboni stratégia valóra váltása legjobb lehetséges módozatainak azonosítása céljából;

o

o o

31. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.